

DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NİN JEOTERMAL KAYNAK VE DOĞAL MİNERALLİ SU POTANSİYELİ ÇALIŞTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

“Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Jeotermal Kaynak ve Doğal Mineralli Su Potansiyeli Çalıştayı” 23-25 Ekim 2025 tarihlerinde Diyarbakır'da Sezai Karakoç Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın öncülüğünde Diyarbakır Valiliği, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), GAP İdaresi, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile Diyarbakır Ticaret Odası ortaklığı ile düzenlenen “Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Jeotermal Kaynak ve Doğal Mineralli Su Potansiyeli Çalıştayı” 23-25 Ekim 2025 tarihlerinde

gerçekleştirildi.

Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği, TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu ile çok sayıda özel sektör kuruluşu tarafından desteklenen; Diyarbakır'da, “Sezai Karakoç Kültür ve Kongre Merkezi'nde” düzenlenen Çalıştay açılış konuşmaları ile başladı.

Çalıştayın açılış konuşması Çalıştay Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Şener tarafından yapıldı. Türkiye'nin, jeolojik yapısı itibarıyla dünyanın en zengin jeotermal kuşaklarından birinin üzerinde yer aldığını belirten Şener bu zenginliğin önemli bir parçasının, potansiyelinin büyük bir kısmının henüz tam olarak değerlendirilemediği Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde olduğuna dikkat çekti. Şener bu nedenle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki mevcut jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarını bilimsel veriler ışığında masaya yatırmak, karşılaşılan bürokratik ve finansal zorlukları tartışmak ve bu potansiyeli somut yatırımlara dönüştürecek yol haritalarını belirlemek amacı ile Çalıştayı düzenlediklerini kaydetti. Çalıştay boyunca konu ile ilgili on iki çağrılı konferans, on altı sözlü bildiri ve altı yuvarlak masa tartışması yapılacağı bilgisini veren Şener konuşmasını Çalıştaya emek veren tüm kurum ve kuruluşlara ve Çalıştay katkı sunan bilim insanlarına teşekkür ederek tamamladı. Şener'in ardından Çalıştay Yürütme Kurulu Üyesi ve TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Başkanı Özgür Haktan Bozan söz aldı. Konuşmasına "Çalıştayımızın gerçekleşmesinde emeği geçen tüm kurum ve kuruluşlara; katkı sunan değerli katılımcılarımıza ve basın emekçilerimize, Şube Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum" sözleri

ile başlayan Bozan, Çalıştay süresince; doğal yaşam alanlarımızın, meralarımızın, yerüstü ve yeraltı sularımızın korunmasını esas alan, karar alma süreçlerinde yerel katılımlı, halkın yararına, çevreye duyarlı ve Avrupa standartlarında, zararların minimize edildiği jeotermal enerji uygulamalarını ele alacaklarını kaydetti.

Bozan'ın ardından Çalıştay'a öncülük eden TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası adına Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Alan konuşmasını yaptı. Alan "Odamız, bir yandan jeolojinin eşsiz zenginlikteki alanlarında bilimsel teknik etkinliklerini gerçekleştirmeye, diğer yandan üniversitelerimizle, diğer meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla, kamu kurumlarımızla ilişkilerini geliştirmeye, meslek alanlarımızla ilgili ortak çalıştaylar, sempozyumlar ve eğitimler düzenlemeye çaba göstermektedir. Bugün bunun güzel örneklerinden birini Mezopotamya'nın başkenti Diyarbakır'da "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Jeotermal Kaynak ve Doğal Mineralli Su Potansiyeli Çalıştayı"nı hep birlikte gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşadığımızı ifade etmek isterim" dedi. Alan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin enerji kaynaklarının yeterince değerlendirilemediğine dikkat çekerek, "Bu çalıştayda gerek ülkemizin gerekse de Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgemizin sahip olduğu jeotermal kaynak ve doğal mineralli su potansiyeli

ile birlikte bu kaynakların geniş halk kesimleri tarafından kullanılarak, üretim, iş ve aş olanaklarının artırılması değerlendirilmesi arzu edilmektedir” dedi. Alan konuşmasının devamında çözüm önerlerini sıralayarak Çalıştayın bu konuda başarılı olması temennisinde bulundu. Alan sözlerine Çalıştaya katkı sunan kurum, kuruluşlara, bilim insanlarına, araştırmacılara teşekkür ederek son verdi.

Alan’dan sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Tabii Kaynaklar Dairesi Başkanı Leman Çetiner bir konuşma yaparak jeotermal enerji konusunda Bakanlığın çalışmaları hakkında bilgi verdi. Çetiner bölgesel ısıtma ve seracılıkta jeotermal enerjinin arttırılması hedefinde olduklarını kaydederek, atıl petrol kuyuları hakkında bir proje yürüttüklerine dikkat çekti. Çetiner “Son 80 yılda ülkemizde 11 milyon metre petrol ve doğalgaz amaçlı sondaj yapılmış, bunun için 11 milyar dolar harcanmıştır. MTA MAPEG ve Başkanlığımız atıl petrol kuyuları ile ilgili çalışmalarına devam etmektedir. Bu süreçte 5.205 sıcaklık verisi ve kuyu incelendi. Projemiz sona gelmektedir çok güzel zamanda sonuçları sizlerle paylaşacağız” dedi.

Aynı şekilde ham petrol ve doğalgaz üretilirken ve enjeksiyon yapılmadan önce akışkanın seracılıkta ve ısıtmacılıkta kullanılmasının amaçları arasında olduğunu vurgulayan Çeti-

ner bu çalışmaların sadece ülkemizin enerji bağımsızlığını güçlendirmenin yanı sıra bölgesel kalkınma, istihdam ve sürdürülebilir çevre açısından da önem taşıdığını kaydetti.

Çetiner sözlerini “Jeotermal enerji temiz, yenilenebilir ve yerli bir kaynak olarak ülkemizin hem de bölgemizin geleceğinde çok önemli yere sahiptir bunun için bu potansiyeli akılla, bilimle en iyi şekilde değerlendirmektir bu vesileyle çalışta yemeye geçen herkeste teşekkür ediyorum” diyerek tamamladı.

Daha sonra Çalıştay’a sunumlar ile önemli katkılarda bulunan MTA Genel Müdürlüğü adına Genel Müdür Yardımcısı Haşim Ağrılı bir konuşma yaptı. Ağrılı günümüzde jeotermal enerjinin öneminin her gün arttığına dikkat çekerek bugünlerde böyle bir çalıştayın yapılmasının tüm paydaşlar için büyük yararlar sağlayacağını belirtti. MTA Genel Müdürlüğü olarak bu yıl enerji kaynaklarına da ciddi bir önem verdiklerine dikkat çeken Ağrılı, “Bu konuda da çok güzel projelerimiz var. Genel Müdürlüğümüz özellikle son yıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi adına yeni projeler yürütüyor. Bunlarda da güzel sonuçlar elde ediyoruz bu konuda çalışan arkadaşlarımız çok daha güzel veriler elde edecekler. Bu çalışmalar sonucunda umuyorum ki Güneydoğu Anadolu’da elektrik üretebileceğimiz bir noktaya

ulaşırız. Bunun için bu çalıştayın jeotermal araştırmalarına, araştırmalarına bu katkıda bulunacağını düşünüyorum ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum” dedi

Açılış konuşmalarının ardından ara verildi. Ara sırasında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Doğan Hatun Çalıştayı ziyaret ederek başarı dileklerini iletti. Çalıştayı ilk gününün ikinci bölümünde çağrılı konuşmacılar sunumlarını gerçekleştirdiler.

Çalıştayı ikinci gününde çalıştaya sunulan bildiriler sunuldu. Jeotermal Yasa ve Uygulamalar Oturumu, Jeotermal Jeoloji Oturumu, Jeotermal Modellemeler ve Uygulama Alanları Oturumu, Jeotermal Enerji Araştırmalarına Yurt Dışından Örnekler Oturumu başlıkları altında 17 Bildiri sunumunun ardından “Diyarbakır Sur İçi Kültür Gezisi” yapıldı.

Çalıştayı üçüncü gününde ise yuvarlak masa toplantıları ve teknik geziler gerçekleştirildi. Yuvarlak masa toplantıları;

- Fuat Şaroğlu moderatörlüğünde “Jeotermal Sistemler ve Depremsellik”, Dr. Nizamettin Şentürk moderatörlüğünde “CO₂ ve Doğal Mineralli Su Potansiyeli”,
- Dr. M. Furkan Şener moderatörlüğünde “Terkedilmiş Petrol Kuyuları ve Jeotermal Sektöründeki Yeni Gelişmeler/EGS”

- Jeoloji Yüksek Mühendisi İbrahim Akkuş moderatörlüğünde “Bölgenin Jeotermal Potansiyeli, Jeotermal Kaynakların Korunması ve Sürdürülebilirliği”
- Jeoloji Yüksek Mühendisi Fatih Üçgün moderatörlüğünde “Sektörel Yatırım Olanakları ve Stratejiler” ve
- Jeoloji Yüksek Mühendisi Nusret Güngör moderatörlüğünde “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sulara İlişkin Yasal Mevzuat ve İşleyişi” başlıkları altında gerçekleştirildi.

Yuvarlak masa toplantılarının sonuçları önümüzdeki günde birleştirilerek Çalıştay Sonuç Bildirgesi olarak meslektaşlarımız ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Yuvarlak masa toplantılarının ardından MTA’nın yürüttüğü jeotermal sondaj alanına teknik gezi düzenlendi. Gezide Saha Sorumlusu Dr. Aydın Çiçek tarafından sondaj sahası hakkında kapsamlı bir sunum gerçekleştirildi. MTA sondaj sahasının ardından TPAO tarafından çalışmaları devam eden Kubucak-2 petrol arama sondajı ziyaret edilerek yetkililerden bilgi alındı. Teknik gezilerin sonuncusu Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan jeotermal kuyuya yapıldı. Bu gezinin ardında çalıştay sona erdi.